

Dees Maas

Vakliteratuur uit de Verenigde Staten

Review van didactische literatuur 3

Ze zijn er gek op, die Amerikanen. In Tsjip 5/1 besprak ik al enkele boeken over dit zo geliefde thema: schrijfonderwijs. Robert Brooke geeft al jaren lessen in schrijven. In 1986 gooide hij de structuur van zijn onderwijs radicaal om. In plaats van de colleges over retorische principes, die hij jaren had gegeven, besloot hij voortaan workshops te geven. Een duidelijke reden had hij niet voor deze omslag, maar ergens knaagde het aan hem. Gaf hij de studenten wel genoeg ruimte om zich te ontwikkelen en haalde andere docenten -die wél een leerlinggerichte aanpak hanteerden- niet veel méér uit hun studenten? In *Writing and Sense of Self* doet Robert Brooke verslag van deze ommekeer en gaat hij na waarom schrijven zo belangrijk kan zijn in de ontwikkeling van een eigen identiteit bij zijn studenten. Hoewel het redelijk vlot geschreven is, is *Writing and Sense of Self* geen boek dat je in een avondje uitleest en ik zou het dan ook alleen aanraden aan docenten die veel met schrijfonderwijs bezig zijn en zich interesseren voor de persoonlijke ontwikkeling die hun lessen bij de leerlingen teweegbrengen. Het uitgangspunt ligt voor de hand: schrijven krijgt alleen betekenis binnen een sociale context. Een schrijver wil gelezen worden en om te weten hoe je gelezen wilt worden, moet je duidelijk voor ogen hebben wat voor schrijver je wilt zijn. Je wordt je dus tijdens een schrijfproces altijd bewust van jouw positie ten opzichte van anderen. Een aardig gegeven, waar Brooke op een gedegen manier mee omgaat. Hij relateert het thema aan bestaande theorieën over identiteitsontwikkeling, geeft voorbeelden uit zijn eigen onderwijspraktijk en bespreekt uitvoerig de rol die een docent kán vervullen. Want, zo besluit hij, het is de taak van iedere docent, zich de mogelijkheden binnen zijn functie te realiseren. Daarna kun je pas een afgewogen keuze maken voor het soort onderwijs dat je wilt geven. En daar doen we het maar mee.

Docenten Engels kunnen hun voordeel doen met het boekje *Portraits: biography and autobiography in the secondary school*. De redacteurs van deze bundel, Margaret Fleming en Jo McGinnis, hebben het goed begrepen: onderwijzers hebben het meest aan literair-didactische werken waarin de theorie direct gekoppeld wordt aan de praktijk. En wat voor praktijk dit keer. Alle bijdragen in dit boek gaan of over Maya's Angelou *I know why the caged birds sing* of over de driedelige biografie over Abraham Lincoln van Sandburg *Abe Lincoln grows up*. Iedere auteur benadert deze (auto-)biografische werken met een andere methode. Zo komen we bijvoorbeeld een sociologische, een historische en een structuralistische benadering tegen. Het mooie is dat iedere auteur ook concrete opdrachten voorstelt. Heeft u er ooit aan gedacht om Maya Angelou's kleding te laten beschrijven en vervolgens daaruit conclusies te trekken over de maatschappelijke positie, de leeftijd en het beroep van de romanfiguren? Dan was u bezig met een sociologische benadering zoals Link,

Silverman en McGinnis die voorstaan. Vragen, opdrachten, algemene tips over een bepaalde benadering en over de (auto-)biografie in het literatuuronderwijs, u vindt ze hier allemaal gebundeld. Een aanrader.

Over hetzelfde genre gaat het boek *Learning about biographies. A reading-and-writing approach for children* van Myra Zarnowski. In dit praktijkgerichte werk beschrijft de auteur haar benadering van het genre biografie in het literatuuronderwijs aan jongere leerlingen. Ze ontwikkelde daarvoor zowel lees- als schrijfopdrachten. Het eerste deel voorziet de lezer van achtergrondinformatie over het genre en de taak van de biograaf. In het tweede deel komen vier strategieën aan bod om dit soort boeken te integreren in het onderwijs aan leerlingen die onbekend zijn met het genre. Iedere strategie is bedoeld om leerlingen te confronteren met verschillende aspecten van de biografie en ze zelf daarover te laten schrijven. De 'Snapshot Approach' laat zien dat iedere biograaf een thema of een ontwerp nodig heeft om daaromheen zijn materiaal te ordenen. 'Fictionalized Versions' benadrukt de manier waarop de gekozen vertellerssituatie de inhoud van de biografie beïnvloedt. En de 'The relationship between life and time'-strategie laat kinderen zelf spelen met de mogelijkheden waarop je het leven van een persoon en de grote lijnen der geschiedenis met elkaar kunt verbinden. Een aardig boekje, dat zich richt op kinderen die meestal wat jonger zullen zijn dan de leerlingen die de meeste Tsjip-lezers onderwijzen.

Literatuur:

Robert E. Brooke *Writing and Sense of Self. Identity Negotiation in Writing Workshops* (Illinois 1991)

Margaret Fleming, Jo McGinnis red. *Portraits: biography and autobiography in the secondary school* (Illinois 1985)

Myra Zarnowski *Learning about biographies. A reading-and-writing approach for children* (Illinois 1990)

